

УДК 364.6

Дударьов В. В.¹

¹ канд. політ. наук, доц. ЗНТУ

ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ НА ЗАХИСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ ПРАЦЮЮЧИХ

Кожне із громадських об'єднань охоплює своєю діяльністю певні сектори суспільного життя, які, на відміну від політичних партій чи профспілок, не обмежуються політичною діяльністю чи захистом соціально-економічних прав працюючих. Їх діяльність також поширюється і на гуманітарну, інформаційну, екологічну, безпекову та інші сфери суспільного та державного життя України.

Узагальнюючи дослідження типології громадських організацій, логічно було б їх класифікувати за такими напрямками діяльності:

1) громадські об'єднання, які об'єднують людей за принципом спільної мети і проблеми. Це, насамперед, організації інвалідів, батьків хворих дітей тощо. Характерною ознакою їхньої діяльності є взаємодопомога в розв'язанні своїх власних проблем, особливо у взаєминах з владними структурами;

2) громадські об'єднання так званого «клубного» типу. До них відносять різноманітні групи самовдосконалення, клуби за інтересами тощо. Ці групи складають також самі їхні члени;

3) громадські об'єднання соціальної справедливості або благодійності. Їх діяльність спрямована на вирішення гуманітарно-соціальних проблем певних категорій населення – людей похилого віку, багатодітних сімей, бідних, хворих тощо;

4) громадсько-політичні організації, рухи і правозахисні організації. Їх місія полягає у вирішенні питань, що лежать далеко за межами безпосередніх групових інтересів їхніх учасників, наприклад, проблем жінок, молоді, охорони довкілля, пам'яток культури тощо;

5) професійні об'єднання та творчі спілки, що об'єднують найманих працівників та осіб творчої праці, ведуть від їх імені переговори, укладають колективні договори та угоди з адміністрацією підприємств і урядом, виборюють шляхом лобіювання законодавче й фінансове забезпечення свого функціонування [1].

Дуже скорочений перелік, орієнтований більше на формальні або законно оформлені групи може включати: неурядові організації (НО); приватні добровільні організації (ПДО); народні організації; власне громадські організації; громадські клуби; профспілки; гендерні групи; молодіжні групи; групи для осіб старшого віку; ветеранські групи; культурні групи; релігійні групи; благодійні організації; соціальні та спортивні клуби; кооперативи; екологічні групи; професійні асоціації; політичні інституції; мозкові центри; організації споживачів; засоби масової інформації; групи спонтанних дій місцевої громади тощо.

У демократичних країнах багато різнотипових неурядових організацій істотно впливають на позицію державних відомств, сприяють розвитку цивільного демократичного суспільства.

На думку української дослідниці А. Колодій, можна запропонувати «побудувати багаторівневу класифікацію, в якій до різних організацій буде застосовано групу різноманітних критеріїв класифікації, з виділенням одного з них як основного, такого, що визначає специфіку даного класу організацій в реальному житті» [2].

Отже, неурядові організації є різноманітними за принципами діяльності, за джерелами фінансування, за завданнями, які вони перед собою ставлять. Уся ця множина неурядових організацій потребує певного впорядкування, що є дуже актуальним для розуміння цього явища. Класифікація є важливим аспектом аналізу громадських організацій, оскільки, крім можливості кваліфікованого їх обліку, вона дає змогу створити загальну картину існуючої мережі горизонтальних зв'язків між членами суспільства. Зазначимо, критеріїв класифікації неурядових організацій може бути багато,

враховуючи їх багатогранність та різноманітність. Так, деякі дослідники виокремлюють як критерій, наприклад, характер взаємозв'язків членів організації або рід їхньої діяльності. Також критерієм можуть бути цілі організації, крім того, і різниця в цілях різних організацій дає можливість здійснювати типологію і за видами їхньої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про об'єднання громадян» за станом на 16. 06. 1992 р. № 2460-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 34. – С. 504.
2. Колодій А. Ф. Перешкоди на шляху інституціалізації громадянського суспільства в Україні / А. Ф. Колодій // Вісник Української академії державного управління при Президентові України. Т. 1. – 2001. – С. 124–129.